

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119460828
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:6119460828.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, IČO: 31340890, právne zastúpený: SEDLAČKO & PARTNRES, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186 proti žalovaným: 1/ Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX/XXXX, XXX XX E., 2/ D. Y., nar. X.XX.XXXX, bytom J. XX/XXXX, XXX XX E. o zaplatenie 13.605,28 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 32Csp/31/2020 - 258 zo dňa 09.03.2021 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch II. a V.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto cit.:

„ I. Súd zastavuje konanie v časti o zaplatenie sumy 383 eur.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 9.6.2015 v bode 3.18 v znení: „Dlžník/Spoludlžník súhlasia, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok úveru, d) splátka istiny úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok banky voči dlžníkom/spoludlžníkovi sa platby dlžníka/spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.“ je neprijateľná.

III. Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 8.014,95 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 6.12.2019 do zaplatenia, všetko v mesačných splátkach po 200 eur vždy k 20.dňu v mesiaci, počnúc mesiacom po právoplatnosti tohto rozsudku, pod následkom straty výhody splátok.

IV. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

V. Žalobca má voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 18%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Citoval ustanovenia § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1,3,4, § 53 ods. 1,2,3 a 5 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), § 1 ods. 2 prvá veta, § 2 písm. a),b) a d), § 7 ods. 1, § 9 ods. 2 písm. c) a j), § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

3. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že na základe vykonaného dokazovania zistil, že dňa 09.06.2015 bola uzavretá formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi. Konštatoval, že žalovaní nepochybne neuzatvárali úverovú zmluvu ako podnikatelia, ale ako fyzické osoby a ani pri jej plnení nekonali

v rámci obchodnej či inej podnikateľskej činnosti. Preto s poukazom na § 52 ods. 4 OZ majú bez akýchkoľvek pochybností status spotrebiteľov. Súd prvej inštancie vyhlásil v zmysle právnych ustanovení Občianskeho zákonníka zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku II. tohto rozsudku za neprijateľnú, pretože ide o ľubovôľu dodávateľa, na aký účel si započíta platbu, čo spôsobuje obrovskú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a úplnú nadvládu dodávateľa nad spotrebiteľom. Podľa súdu, ak by si aj dlžník - spotrebiteľ chcel platbou veriteľovi - dodávateľovi ponížiť istinu, dodávateľ má v zmysle vyššie uvedenej zmluvnej podmienky vykonať zápočet tejto platby na ľubovoľnú časť pohľadávky, resp. v dodávateľom stanovenom poradí na poplatky podľa Sadzobníka, úrok z omeškania, úrok z úveru a až nakoniec splátka istiny úveru. Dodal, že uvedená zmluvná podmienka už navyše bola viackrát právoplatne vyhlásená za neprijateľnú (napr. rozsudky Okresného súdu Prešov sp. zn. 16 Csp 80/2018 z 15.11.2018, sp. zn. 16 Csp 93/2018 z 17.1.2019, sp. zn. 16 Csp 134/2019 z 8.10.2019).

4. Keďže žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 59 % a žalovaný bol úspešný vo zvyšku, t. j. 41 %, súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods.1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku tak, že vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu v spore žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 18%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti napadnutého rozsudku.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku II. podal žalobca včas odvolanie z dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Namietal, že konajúci súd citoval zmluvnú podmienku nekorektne, keďže celé znenie čl. 3.18 zmluvy o úvere obsahuje aj kolónky „ANO“ a „NIE“. Žalovaní zaškrtili v zmluve o úvere slovo „ÁNO“, čím bez ďalšieho vyslovil súhlas so znením zmluvnej podmienky. Prezentovaným postupom zmluvné strany platne uzavreli zmluvu aj s touto individuálne dojednanou podmienkou. Alternatívne vyznačenie súhlasu/nesúhlasu so zmluvnou podmienkou predstavuje podmienku dojednanú individuálne. V danom prípade nejde pritom o fiktívnu možnosť voľby, ale o reálnu a skutočnú voľbu rozhodujúceho subjektu (klienta banky). Vzhľadom na uvedené sa nemožno v žiadnom prípade obmedziť na formalistický záver, že zmluvná podmienka nebola dojednaná individuálne a žalovaní jej prijatie nemohli ovplyvniť. Vzhľadom na prezentované skutočnosti považoval žalobca postup súdu pri určovaní neprijateľnej podmienky bez náležitého odôvodnenia a aplikácie relevantných ustanovení za arbitrárny. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.7.2018 sp. zn. 3 Cdo 80/2017 dovolací súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka v úverovej zmluve nemá znaky neprijateľnej podmienky v zmysle § 53 OZ a vyhovel dovolaniu oprávneného. Podľa žalobcu je citovaný právny záver Najvyššieho súdu SR plne aplikovateľný aj v danej veci, keďže žalovaní boli v procese uzatvárania zmluvy o úvere uzročení so spôsobom započítavania plnení. Prejavom svojej slobodnej vôle mohli vylúčiť túto individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Bol toho názoru, že tendenčný postoj súdneho orgánu v prospech spotrebiteľov, prejavom ktorého je zámerná snaha deštruovať zmluvné a zákonné práva veriteľa, evidentne porušuje základný princíp rovnosti strán, ako aj princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v časti II. výroku v zmysle § 389 CSP zrušil a prizná žalobcovi proti žalovaným nárok na náhradu trov konania odvolacieho konania v plnom rozsahu.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

8. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný II. výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky. Keďže IV. výrok, ktorým bola žaloba čiastočne zamietnutá nebol zo strany žalobcu odvolaním napadnutý, a ani výrok III., ktorým

bolo žalobe čiastočne vyhovené nebol zo strany žalovaných napadnutý, tieto neboli v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako také nadobudli právoplatnosť.

9. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovanými je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 09.06.2015 je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaní sú spotrebiteľia, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

10. Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (§ 53 ods. 1 až 3, 5 Občianskeho zákonníka).

11. Odvolací súd je to názoru, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď určil neprijateľnosť konkrétnej zmluvnej podmienky uvedenej v Zmluva o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 09.06.2015, v bode 3.18 v znení: „Dlžník/Spoludlžník súhlasia, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok úveru, d) splátka istiny úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok banky voči dlžníkom/spoludlžníkovi sa platby dlžníka/spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné“ .

12. Znenie uvedenej zmluvnej podmienky - súhlas dlžníka so započítavaním platieb v nasledujúcom poradí: na prvom mieste na poplatky podľa úverovej zmluvy, potom na úrok z omeškania a zmluvný úrok z úveru, až potom na splátku istiny úveru evokujú jej neprijateľnosť, keďže zmluvné ustanovenia umožňujúce zápočet úhrad dlžníka prednostne na iné plnenie ako na istinu predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku majúcu za následok nevyvážený vzťah veriteľa a dlžníka v otázke plnenia dlhu. Je zrejmé, že takto určené poradie je pre spotrebiteľa nevýhodné. Táto zmluvná podmienka nerešpektuje vôľu spotrebiteľa, ktorý má nepochybne prioritný záujem predovšetkým na úhrade istiny. Na druhej strane dodávateľovi umožňuje presadiť jeho ekonomické záujmy, čím zakladá hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Ak bolo zmluvné ustanovenie nadiktované v rámci kontraktácie v režime typovej zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je absolútne neplatná. Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa. Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 161/2011, spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú, pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka.

13. Odvolací súd prisvedčuje odvolacej námietke žalobcu, že znenie čl. 3.18 zmluvy o úvere obsahuje aj kolónky označené ako „ANO“ a „NIE“, pričom kolónka s označením „ANO“ je zaškrtnutá križikom. Avšak ani uvedená skutočnosť podľa názoru odvolacieho súdu neznamena, že by žalobca preukázal, že uvedená zmluvná podmienka bola individuálne dohodnutá so žalovanými.

14. Dohoda zmluvných strán o povinnosti dlžníka platiť platby na iný účel, ako je splatenie istiny úveru, uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená. Z uzatvorenej Zmluvy o spotrebiteľskom úvere lepšia splátka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 09.06.2015, z bodu 3.18 žiadne podstatné informácie pre žalovaných o nevýhodnosti započítanie splátok resp. čiastočných plnení najprv na príslušenstvo a až na poslednom mieste na samotnú pohľadávku nevyplývajú. Z uvedenej úverovej zmluvy nevyplýva, že by žalovaní boli nijakým spôsobom poučení o následkoch uzavretia takejto dohody, hoci je uvedený postup osobitne dôležitý v prípade spotrebiteľských zmlúv. Žalobca nepreukázal, že by žalovaní boli v procese uzatvárania predmetnej úverovej zmluvy uzrozumení so spôsobom započítavania plnení

dostatočným spôsobom, tak aby sa nedostali do znevýhodnenej pozície voči žalobcovi ako dodávateľovi. Žalovaní zaškrtnutím kolónky „ANO“ nič nezískali, ale naopak, naoko „vlastným“ úkonom svoje postavenie podstatne zhoršili, keďže v dôsledku uvedeného úkonu dochádza k započítaniu splátok resp. čiastočných plnení najprv na príslušenstvo a až na poslednom mieste na samotnú pohľadávku, v dôsledku čoho sa výrazne navyšujú náklady spotrebiteľa spojené s úverom oproti situácii, ak by sa jeho platby použili v súlade s úpravou v § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

15. Odvolací súd navyše poukazuje na skutočnosť, že spotrebiteľ sa v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka vopred nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu zákon poskytuje alebo inak zhoršiť svoje postavenie.

16. Všetky uvedené skutočnosti podporujú záver súdu prvej inštancie o správnom vyslovení uvedenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

17. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil. Správnomu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

18. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaní boli úspešní, no v priebehu odvolacieho konania im žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP)